

Lausunto

19.02.2021

Asia: VN/9996/2019

FOSSIILITTOMAN LIIKENTEN TIEKARTTA - LUONNOS VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI KOTIMAAN LIIKENTEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO FOSSIILITTOMAN LIIKENTEN TIEKARTTA - LUONNOS VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI KOTIMAAN LIIKENTEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ

VASEK on Vaasan seudun kuntien omistama elinkeino- ja kehitysyritys. Palvelemme seudun yrityksiä tarjoamalla maksutonta yritysneuvontaa niin aloittaville, kuin seudulla jo toimiville yrityksille. Muita tehtäviämme on seudun kehitystoiminta sekä seutumarkkinointi.

Vaasanseudun Kehitys Oy:n lausunto Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyynnöstä: Fossiilittoman liikenteen tiekartta - luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä.

Vaasan kaupungilla on tavoitteena olla hiilineutraali ennen vuotta 2030. Tavoitteen takana on runsas toimenpidekokoelma tavoitetta tukevia hankkeita, sekä seudun omia, että yhdessä yrityssektorin kanssa tehtäviä kokonaisuuksia. Vaikka liikenteen päästöt ovat vähentyneet ajan myötä, on niiden suhteellinen osuus päästölaskelmissa kasvanut ja näin ollen niiden parissa tehtävän työn merkitys on myös kasvanut.

MoveIT - Vähähiiliset liikennepalvelut Vaasan seudulla 2030 –hanke luo Vaasan seudulle edellytyksiä Suomessa parhaillaan meneillään olevan henkilöliikenteen muutoksen kohtaamiseksi. Hankkeen yhtenä tavoitteena on luoda Vähähiiliset liikennepalvelut Vaasan seudulla 2030 –tiekartta, joka valmistuu keväällä 2021 aikana. Tiekartan luomiseen ja taustatyöhön on sitoutettu laaja joukko seudun toimijoita ja sidosryhmiä. Alustavan näkemyksemme mukaan seudut yksin eivät pääse omiin hiilineutraaliustavoitteisiinsa vaan tarvitsevat siihen myös valtion apua. Vaasanseudun Kehitys Oy näkee Fossiilittoman liikenteen tiekartan tärkeänä työkaluna valtion ja kuntien ilmastotyössä.

Haluamme nostaa esiin seuraavia seikkoja.

Seudulla on analysoitu tarvittavia toimia liikenteen muuttamiseksi monipuolisemmaksi ja vähemmän autoiluun perustuvaksi. Tässä tulee kuitenkin huomioida sekä tiiviin keskustaajungin tarpeet, että harvaan asutun maaseutumaisen asumisen ja yrittämisen tarpeet. Kestävän joukkoliikenteen turvaaminen ja monipuolistaminen kaupunkikeskuksessa on jo pitkällä (Vaasan kaupungissa on käytössä biokaasubussit), mutta sen kehittäminen vaatii yhteisiä ratkaisuja esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja yhtenäistämässä. Myös joukkoliikenteen ulottaminen mahdollisimman laajalle alueelle tulee turvata monipuolisilla ratkaisuilla, esimerkiksi kutsuliikennettä kehittämällä ja uusien digitaalisten ratkaisujen käyttöönotolla.

Autoilun monipuolistaminen on suuri mahdollisuus ja näemme, että siinä valtiolla on merkittävä rooli. Liikenteen sähköistäminen edellyttää paitsi sähköautomarkkinoiden kaupallista murrosta, myös investointeja infran kehittämiseen. Sähköautojen latausinfraan sekä kaasuautojen tankkausasemien tukemiseen on syytä varata varoja. Ja taas sähkö- ja kaasuauto eivät yleisty ilman kattavaa lataus- ja tankkaus- verkostoa. Latausjärjestelmien tulee lähtökohtaisesti olla älykkäitä, jotta ne eivät aiheuta lisäinvestointeja kaupunkien sähköverkkoihin ja sähköisen liikenteen voimakkaan kasvun aiheuttamilta tehohuipuilta vältytään.

Vähähiilinen liikennetavoite pitää sisällään myös kaupunkilogistiikan ja raskaan liikenteen tavoitteita. Tavaraliikenteen kestävä liikkuminen kaupunkirakenteessa ja maaseudulla on mahdollistava sekä sähköisen liikenteen, vaihtoehtoisten polttoaineiden ja älykkäiden liikennetavoitteiden avulla. Uudet teknologiset innovaatiot, dronet ja vaikka miehittämättömät kulkuneuvot vaativat nyt ennakkoluulotonta edistämistä.

Tiekartan mukaan tavaraliikenteen tavoitteena on hidastaa paketti- ja kuorma-autojen suorituksen kasvua 2020- luvulla. Samalla kun paketti- ja kuorma-autoista tehdään sähköisiä, niiden paino kasvaa ja samalla lastauskapasiteetti pienenee eli samalla määrällä kalustoa voidaan toimittaa vähemmän tavaroita perille. Tästä syystä on erittäin tärkeää yhdistää sähköisen tavaraliikenteen kasvuun digitalisaation tuomat mahdollisuudet tehostaa kuljettamista (kohta 21 ja 23) sekä edistää sähköteiden (kohta 6) osalta myös sähkökatuinfrastruktuurin edistämistä kaupungeissa. Myös sähköisen liikenteen tuoma mahdollisuus toimittaa tavaraa yöaikaan kaupungeissa tulee edistää.

Linja-autojen ja raskaan liikenteen ajoneuvojen uusien käyttövoimien eli kaasun ja sähkön yleistymisen on hyvä tapa päästä liikenteen päästövähennystavoitteisiin. Valtion investointitukimahdollisuudet tämän kaltaisille investoinnille on syytä parantaa. Huomiota täytyy kiinnittää myös latausinfraan rakentamisen ympäristövaikutuksille sekä toimijoiden mahdollisuudelle luoda kattava verkosto.

Pyöräilyn ja kävelyn investointituen vuosittaista määrä on syytä kasvattaa aina 100 miljoonaan euroon saakka. Investointituen hakujärjestelmä on tällä hetkellä raskas. Hakujärjestelmää on syytä keventää ja tukea myöntää kuntien tärkeiksi katsomille hankkeille. Kannusteet työnantajille ja yksityishenkilöille kevyen liikenteen suosimiselle on myös syytä tehostaa.

Vaasan kaupungin hiilineutraalin liikenteen tavoitteet ja toimenpiteet määritellään pian käynnistyvässä Vaasan liikenne 202X -hankkeessa. Alustavan käsityksen mukaan liikenteen päästövähennystavoite tulee olla huomattavasti kovempi kuin Suomen asettama päästöjen puolittaminen 2030 mennessä. Vaasanseudun Kehitys Oy esittää, että niille edelläkävijä-kaupungeille ja seuduille, joiden tavoitteena on olla 80% fossiilivapaita liikenteen osalta vuonna 2030 annetaan valtiolta erityistä kehitystukea.

Råback Stefan
Vaasanseudun kehitys Oy VASEK